

GÖZ ÖNÜNDE NESİL-3

Nureddin YILDIZ Hoca efendinin “Dünya Nasıl Dönüyor?” (17.) dersidir.

Hamdele-salvele.

Her ideolojinin bir dünyası var, o dünyanın etrafında döner. Dünyası da o ideolojiyi oluşturan değerler etrafında döner. Biz dinimizi bir ideoloji olarak görmüyoruz. Sadece dinimiz, itikadımız, şeriatımız olarak görüyoruz. Bizim şeriatımız, İslam'ımız da kendi kurduğu bir düzen etrafındadır. Bu düzeni şüphesiz Allah kurmuştur, Peygamber'i öğretmiştir. İnsanlar hangi mantıkla kulluk yapacaklarına dair kurallar herhâlde oluşturamazlar. Bu prensip yani "Allah'ın kurduğu bir düzen, oluşturduğu bir ahenk üzerinden ona kulluk yapacağız" ilkemiz; bizim ilkemiz, itikadımız dediğimiz şeylerden taviz vermeden yürümeye mecbur olmamız sonucunu getiriyor.

Günün birinde biz meleklerle imanı "tartışabiliriz, olmasa da olur" konulardan biri göremeyiz. Gördüğümüz zaman biteriz, ümmet olarak biteriz. "Melekleri tartışalım" demekle "Kur'an'ı yüz on üç sureye indirelim" demek arasında bir fark yok. Çünkü Allah'ın "budur Müslümanlığınız" dediği, Peygamber aleyhisselam Efendimiz'in Rabb'ine kavuşurken bize emanet olarak bıraktığı din ne ise kıyamete kadar o şekilde muhafaza edilmesine İslam deniyor.

Bizim dünyamızı oluşturan ve kıyamete kadar Müslümanlık olarak muhafaza edeceğimiz ve inşallah hiçbir taviz vermeden kendimizi feda edeceğimiz ama onlardan birini feda edemeyeceğimiz ilkelerimizden biri ashab-ı kiramdır dedik. Ashab-ı kiramı putlaştırmadan ve kıymetlerini azaltmadan, ekseninde döndüğümüz değerlerden birisi olarak koruyacağız, korursak Müslümanız.

Ve özellikle sonunda tekit edeceğimiz hususlardan biri de nasıl Kur'an, Müslüman'ın elinden alındığında İslam alınmış olacağı için şeytan ve şeytanımsı güçler ilk başından beri hep Kur'an'ı elimizden almak için uğraşmışlardır. Aynı şekilde ashab-ı kiramla ilgili eksenimiz bozulması hâlinde Müslümanlığımız kıvamı bozulmuş bir Müslümanlık olacağı için şeytan ilk günden beri ashab-ı kiram hakkında fitne ve fesat oluşturmaktadır. Bizim ashab-ı kiram hakkındaki düşüncelerimiz medreselerde, cami köşelerinde gençlerimize İslam öğretilirken öğretilecek İslam maddelerinden, eğitim maddelerinden biri olarak muhafaza edilmelidir.

Kardeşlerim,

Pahalı bir söz söylüyorum. İnşallah bu sözümün yanlış anlaşılmasına vesile olmam: Bir ramazan günü Müslümanlar bir camide toplanıp bugün "Ramazanda Kur'an inmişti, biz de Kur'an ayındayız, şöyle bir cüz Kur'an okuyalım", deseler bunu mu tercih ederim yoksa oturup bir camide Müslümanlar hadis-i şerif bilen, akide bilen bir hoca efendiden ashab-ı kiram hakkındaki düşüncelerimizin neler olması gerektiğini, sünnetin, Kur'an'ın ashab-ı kiram hakkında bize neler emrettiğini anlattığı ve anlaşılabilir bir ders yapsa bir saat, bunu mu tercih ederim? Yoksa bir saat caminin radyatörlerine yaslanıp ya da klamanın arkasında oturup şöyle güzel, sesi iyi olan hafız efendiden bir cüz Kur'an dinlemeyi mi tercih ederim diye sorulsa, benim tercihim ashab-ı kiramı tanımaya yöneliktir.

Kur'an'dan kıymetli ne bir sahabi ne bir insan mümkün değil, şüphesiz. Ama Kur'an'ı getirenler ashab-ı kiramdır. Onları tanımadıkça, anlamadıkça Kur'an-ı Kerim'i de anlamak mümkün değil. Bu sebeple ashab-ı kiram hakkındaki bilgi dağarcığımızın kapasitesi ve berraklığı bizim imanımızı çok ciddi derecede ilgilendirmektedir. Önceki iki dersimizde ashab-ı kiram hakkında nelere dikkat etmemiz gerekiyor diye maddeler saydık. İlk üç maddemizi tespit ettik, şimdi devam edeceğiz.

Dördüncü maddede diyoruz ki: Ashab-ı kiram -Allah onlardan razı olsun- insandılar. Âdem'in çocukları olarak yaratıldılar. Beşer ne demekse ashab-ı kiramın tamamı için de o geçerlidir. Beşerden birisi idiler. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem onları analarının doğurduğu çocuklar olarak alıp yetiştirdi. Gökten bir sahabi inmedi. Yerden, topraktan da hiçbir sahabi çıkmadı. Bir mağarada gizlenmiş, beş asırdır bekleyen bir sahabi de yoktu. Annelerinin Mekke, Medine, Taif sokaklarında doğurup büyüttükleri insanlardan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem sahabi neslini kurdu. İnsandılar. Ashab-ı kiram, insan olmak ne demekse onu olduğu gibi yaşadılar, gösterdiler.

Bunun için ashab-ı kirama insan olarak bakmak zorundayız. İnsan oldukları için de herhangi bir sahabeye "Yahu Peygamber aleyhissalatü vesselamın dizinin dibinde büyü, Cebrail aleyhisselamı şu veya bu şekilde gör, Kur'an'ın ilk ayetlerine sen iman etmiş ol, Bedir'de Allah'ın övdüğü adamlardan ol; yuh be, akşam geldin yatıyorsun, sen uyur muydun?" diyemezsin. İnsan bu, ne demek uyur mu? Uyur tabii. Çünkü insan; beşer. Bir de oturdu yemek yiyor, "aa ekmek de yiyor" diyemezsin, insan bu. Ahmet, Mehmet kimse Ebu Bekir'le Ömer oydu. Ahmet'ten, Mehmet'ten daha çok imanî aktivite içerisinde buldukları için değerli oldular.

Böyle şeyleri söyleyemeyiz. O muharref Hıristiyanlıktaki inancın sonucu olarak azizler, filancalar diye papazların uydurduğu hurafelerdeki insanlar olur. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabı insandılar, beşerden bir beşerdiler. Âdem'in çocukları olarak yaşadılar. Ne melek olarak geldiler ne melekleşip gittiler. Ne cindiler ne de cin olmak için uğraştılar. Bir ananın rahminde yaratıldılar, toprağa emanet edilip gidildiler. Ashab-ı kiramı bu şekilde görmedikçe hiçbir imanî değerle uyuşmayan bir nesil görmüş oluruz. Adeta on binlerce peygamber görmüş oluruz aklımızca, böyle inanmazsak.

"Beşerden bir beşerdiler" ifadesinin en tabii sonuçlarından biri de bugün iki binli yıllardan bir tanesinde, filanca Müslüman insan yemek yediği gibi onlar da yemek yediler diyoruz. Bugün bir insan uyuduğu gibi onlar da uyudular diyoruz. Bugün bir insan namazda şaşırıp dört rekât yerine beş rekât kıldığı gibi onlar da aynı şeyi yaptılar diyoruz. Bugün iki Müslüman öğle namazını camide kıldıktan sonra, yani namaz kılan kimseler oldukları hâlde, kavga gürültü ettikleri gibi ashab-ı kiram da insanlıkta bugünkü nesille aynı tipte yaratılmış olduklarından onlar da caminin önünde kavga ettiler.

Burada ashab-ı kiramın beşer olmasının sonuçlarını konuşuyoruz, dördüncü maddemiz olarak. Biz bir hata yaptığımızda, yanlış yaptığımızda mazeretimiz ne? "İnsan canım." 'İnsan' ashab-ı kiram da bir hata yapacak olduklarında cümle aynıdır: İnsan. Bu nedenle Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ashabını yüzde yüz insan ölçüleri içerisinde düşünüyoruz; filan vakada savaşmışlar, dövüşmüşler, birbirlerini ezmeye çalışmışlar diye bir olağanüstü sürprizle karşılaştığımızı zannettiğimiz zaman şaşırıyoruz. Hiç sürtüşmemiş olsalardı, hiç yanlış olmasaydı hayatlarında ona şaşardık, "Ne biçim insan bunlar?" derdik. O zaman kıyamete yakın gelen nesiller olarak "e Cebrail gelip manevî atmosferi oluşturdu, Rabblerine tertemiz gittiler, hata yok bir şey yok. Biz bu internet çağında ne yapalım" deme özrümüz olurdu. Tövbenin ne manaya geldiğini, neden insan ve tövbe, insan ve şeytan, insan ve eksiklik, zafiyet neden bulunuyor Müslüman'da, neden bunlar sık sık gündeme geliyor; bunu bu asırda veya gelecek asırlardan birinde yorumlayamazdık, ashab-ı kiramın beşer olma sonucu olarak bu düşünüş kalkmalarını görmeseydik.

Burada çok önemli bir dipnot da var ortada; eğer ashab-ı kiram sadece Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'den otuz sene sonra birbirlerine kılıç kaldırmış olsalardı biz yine bu kadar rahat konuşamayacaktık. Şeytan o zaman bize diyecekti ki: "Peygamber aleyhisselamın yaptığı aşı işte otuz

sene gitti.” Hâşâ. Böyle dedirtmedik şeytana, diyemiyor da zaten. Neden? Çünkü ashab-ı kiram -Allah onlardan razı olsun- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemden otuz sene sonra birbirleriyle tartışıp kavga ettikleri gibi Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemde sağlığında da yaptılar bunu. O kadar hakikat ki onların insan olması, bu hakikat Peygamber aleyhisselamın sağlığında tecelli etti. Henüz Cebrail aleyhisselamın gelip gittiği günlerde kılıç kaldırdılar birbirlerine. Binaenaleyh, sahabe beşerdir. Biz “Beşer ölçülerine göre Müslüman olup yaşadılar, Allah’ın rızasını kazanıp gittiler.” derken, Peygamber aleyhisselam Efendimiz’den yıllar sonra meydana gelmiş olayların yorumunu yaparak söylemiyoruz. Bilakis Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemde hayatta bulunduğu, ümmetinin başında olduğu günlerde bile ashab-ı kiram sözünü ettiğimiz bu insan karakterine göre yaşadılar.

Dördüncü maddenin neticesi şudur: Ashab-ı kiram Ahmet gibi, Mehmet gibi, Aişe gibi, Leyla gibi, Büşra vesaire gibi insan olarak doğdular, insan olarak Müslüman oldular, Müslümanlıklarını insanlık standartlarında yaşadılar, Rabblerine öyle gittiler. Zaten onların bu büyük makamları, Allah’a yakınlıkları bu insanlık bünyesi ile kulluğu beceriyor olmalarından kaynaklandı. Yokluğa rağmen, zorluğa rağmen, rampaya rağmen, barikatlara rağmen becerebilene “güçlü, iyi” denmektedir. Yukarıdan aşağıya doğru yuvarlandığı için kimseye aferin denmiyor. Rampa çıkana aferin deniyor.

Ashab-ı kiram bazı Müslümanlar’ın zannettikleri gibi Peygamber aleyhisselamın akrabası oldukları için, Kureyş’ten oldukları için vesaire gibi sebeplerle meleklerin tutup kaldırdığı kimseler olsalardı kıyamet günü biz davacı olacaktık o zaman. Bunları melekler kaldırdı, niye bizi kaldırmadılar sabah namazına, diyecektik. Öyle olmadı ama. Sabah namazına sabah namazını Uhud Dağı gibi ağır bir yük olarak üzerlerinde gördükleri için, yarı uyuklayarak yatağa girdiklerinden rahat kalkabildiler. Şimdi sabah namazını yirmi gramlık bir yük olarak görmeyen bir nesil bulunduğu için bir sürü çalan telefona, saate rağmen sabah namazına kalkılmıyor. Kıyamet günü de bu iki nesil, dengelemek için karşı karşıya getirildiğinde bu neslin ileri sürebileceği hiçbir mazereti olmayacak. İnsanî yapılarıyla insanın önüne sürülmüş bütün zorluklara rağmen Allah’a kulluğu beceren bir nesil olarak ashab-ı kiram karşımızda duracaklar. Allah onlardan razı olsun. Şefaathine ermeyi de bize nasip etsin. Dördüncü maddemiz bu.

Kardeşlerim,

Bu sayacağımız on beş maddeden ne dedik; bir sahabe anlayışı çıkaracağız. Dünyamızın döndüğü eksenin temel dönüş noktalarından birisi olan ashab-ı kiramı tanımış olacağız. Müslümanlığımıza kıyam katacak bu. “Neye inanıyoruz? Nasıl inanıyoruz? Ve biz nasıl olma mecburiyetindeyiz”i çıkaracağız bunlardan. Daha önceki derslerde vurguladım, önemine binaen tekrar vurgulamak istiyorum: “Ah Ebu Bekir! Vah Ebu Bekir! Mağarada Ebu Bekir, gizli dünyada Ebu Bekir, derunî dünyada Ebu Bekir, uzayda Ebu Bekir, yerin altında Ebu Bekir, mağarada Ebu Bekir... Ah mağara! Vah mağara!” Böyle bir din yok. Filancanın kocası Ebu Bekir, filancanın babası Ebu Bekir, filancanın oğlu Ebu Bekir, filan tüccar olan Ebu Bekir, filan mücahit Ebu Bekir, çıkarıp malını infak eden Ebu Bekir... Resûlullah’ın birinci adamı Ebu Bekir. Gerçek böyle, yoksa Allah Teâlâ o nesli önümüze örnek olarak koymazdı. Melekler önümüze örnek olarak konuyor mu? Cinler önümüze örnek olarak konuyor mu? Böyle bir şeyi talep etse Allah, kaldıramayacağımız bir yük olarak bize bunu emretmiş olacağından makul olmazdı.

Medine’de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, peygamberliğinin on dördüncü senesinde bir İslam devleti kurdu. Peygamberliğinin yirmi üçüncü senesi dolduğunda bir on yıl içerisinde Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem tam anlamıyla bir devletin başı olarak Rabbine kavuştu. Devlet

ne demekse ticaretiyle, ziraatiyla siyasetiyle toplumuyla; tam anlamıyla bir devlet kurdu. Yirmi üç yıllık sivil bir hayatla, vahşi bir ortamda devlet kurmak, kansız bir şekilde de bu devletin bayrağını ayağa kaldırmak esasen insanî ölçülerle anlatılabilecek kadar kolay bir şey değil şüphesiz. Bu devleti yirmi üç yılda Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem ayağa diktiğinde Allah'ın yardımıyla oldu bu iş. Bunun hiç başka yorumu olamaz. Allah yardım etti ve Allah'ın yardımıyla Medine'de İslam devleti kuruldu.

Burada sık sık dipnot zikrediyorum arkadaşlar. Bu dipnotlar sizin işinize yarar, benim ne kadar lehime-aleyhime olur bilmiyorum. Ama kıyamet günü ağzına gem vurulan biri olmaktan da korkuyorum. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemle ilgili yapılan övme toplantılarında aşırılık olarak anlatılabilecek tarzlar var. Mesela şuna dikkat ediniz: "O kadar maharetli bir siyaset güttü ki sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, bir askerî deha idi. Çocuk pedagojisi bütün kurallarını ondan aldı. Kadınlar konusunda tam anatomi uzmanı gibi davrandı. Misvakı keşfetti. Develere merhamet kuralları koydu..." Bu tip abartmalar Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem kendisinin itiraz ettiği şeylerdi zaten. Kur'an bunların hepsini Allah'a mal ediyor. "Ebu Talib öyle bir yetiştirdi ki onu, kırk yaşında yönetimi ele aldığı anda tam bir siyasetçi gibiydi." Bu tip ifadeler yerinde değildir. Resûlullah, Resûlullah'tır, sallallahu aleyhi ve sellem. Sanki o kadar üstün meziyetleri var ki insan olarak yani "Allah onu göndermese de kendisi çıkıp gelecekti zaten" der gibi anlatımları kabul edemeyiz. Kitabımız **فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ** diyor. "Allah'tan bir rahmetle desteklendin de böyle oldu." diyor. Allah Teâlâ onu o meziyetlerle donattı. Yoksa Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem aklî melekelerini kullanarak, bilek gücünü kullanarak ortaya bir başarı getirmede. Allah kudretini, mucizesini O'nun üzerinde tecelli ettirdi. Bu ondaki azameti tenkis etmek değildir. Onu -hâşâ- sıradan bir insan görmek gibi değil; bütün azameti ve kudreti Allah'a mal etmek başka şey, o da tek başına varmış gibi görmek başka bir şeydir.

Kardeşlerim,

Beşinci maddeye şimdi geliyoruz: Medine'de Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir İslam devleti kurdu. O'nun eliyle Allah kurdu. Bu devlet yirmi üç yılda gelmesi makul olmayan bir noktaya geldi. Arap yarımadası gibi bir toprak bütününü İslam devleti merkezi yaptı. Çevresinde iki büyük imparatorluk tarafından bir numaralı güç kabul edildi yirmi üç yılda. Silahsızlığı öne çıkaran, kalp takvası ile çalışan bir lider için çok erken bir süre bu. Bütünü kadınıyla, erkeğiyle, çocuğuyla, yüz elli bin kişi bile olmayan bir nüfusu vardı. Rum İmparatorluğu yanı başında iki yüz bin kişilik ordu çıkarıyordu çıkardığı zaman. Nitekim Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellemden beş sene sonra Yermük'e iki yüz bin kişilik orduyla geldiler. Yani dünyanın büyük devletlerinin o zamanki ordusu kadar bile nüfusu olmayan bir güç, yirmi üç yılda devlet kurdu. Bu şüphesiz Allah'ın yardımı ve dilemesiyle oldu.

Ama Enfal suresinin 62. ayetine dikkat ediyoruz şimdi. **وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ** Peygamber Efendimiz aleyhisselama hitap ediyor ayet: "Müşrikler sana bir tuzak planlıyorsa **فَإِنَّ اللَّهَ** Allah sana yeter." Demek ki hesap kitap Allah'ın hesabı kitabı. Düşmanlar plan yapmış, projeler yapmış ama Allah'ın hesabı kitabı var. **هُوَ الَّذِي أَيْدِكَ بِنَصْرِهِ**. Allah, o Allah, **أَيْدِكَ** seni destekliyor, **بِنَصْرِهِ** yardımıyla.

Ne dedik? Medine’de bir devlet kuruldu. Bu devlet Allah’ın lütfuyla oldu. Yirmi üç yılda yapılacak bir şey değildi bu: İslam devleti. Kıyamete kadar elhamdülillah o devletin vatandaşlarıyız, bağlılarıyız. Ezan sesimiz oradan geliyor. Düşmanları, müşrikler böyle olmasına izin vermek istemediler şüphesiz. Planlar, projeler, komplolar, toplantılar yaptılar. Enfal suresinin 62. ayetinden bunu öğreniyoruz: **وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ** “Sana tuzak kurmak istiyorlarsa Allah sana yeter.” **هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصْرِهِ** “Seni destekleyen Allah’tır.” **وَبِالْمُؤْمِنِينَ** “Ve müminlerle beraber seni Allah destekledi.” Mümin kim arkadaşlar? Ashab-ı kiram, Ensar ve Muhacirler -Allah onlardan razı olsun-. **هُوَ الَّذِي آتَاكَ** “Seni destekleyen, yardım ederek seni ayakta tutan Allah’tır.” **وَبِالْمُؤْمِنِينَ** “ve müminlerle.” Müminleri kullandı Allah bu işte yani. Yoksa müminler tek başlarına ne yapacaklar?

Kur’an’ın indiği günlerde, Enfal suresinin indiği günlerde müminler biz değildik. Aba-u ecdadımızdan da kimse yoktu dünyada o zaman. Dedelerimizin kim bilir kaçınıcı dedesi Orta Asya’da koçların peşinde dolaşıp duruyorlardı. O zamanki müminler; Evs, Hazreç ve Kureyş’ti, radiyallahu anhum cemian. Allah lütfu keremiyle hiçbir borcu olmadığı hâlde -hâşâ- Medine’de medar-ı iftiharımız olan, gözbebeğimiz olan İslam devletini “yardım ettim de kurdun. Mümin kullarım da sana yardım etti” diye Peygamber’ine haber veriyor. Medine’deki devlet şerefi Allah’a aittir. Allah kurdu. Yoksa bir avuç suda boğacaklardı Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi, müşrikler. Mus’ab bin Umeyr Yesrib’e gittiğinde ahım şahım bir törenle karşılayan da olmadı onu orada. Orada Mus’ab bin Umeyr hayatî tehlikelerle o işi becermeye kalktı.

Allah lütfetti, muhafaza etti, olacak buyurdu ve oldu. Ama Allah bu büyük, muhteşem vazifeyi sanki ashab-ı kiram unutulmasın, kıyamete kadar bütün Müslümanlar’ın gözünde Evs, Hazreç, Kureyş, Taifliler, Ben-i Sakîf... “Buyur ya Resûlallah! Emrindeyim ya Resûlallah!” diyenler unutulmasın, on yaşında çocuğunu “Verecek bir şeyim yok, ben de sana çocuğumu hediye ettim” diyen anaları kıyamete kadar hiçbir Müslüman unutulmasın diye... Herkesin yakını var, Uhud şehitleri için herkes ağlıyor, Resûlullah’ın amcası için ağlayan yok. Garip Resûlullah’ın amcası Hamza. Aman garip kalmasın Hamza’nın ölüsüne diye oturup ağlayan kadınlar kıyamete kadar unutulmasın diye, **هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصْرِهِ** “Seni Allah kendi yardımıyla ayağa kaldırdı da devlet kurdun ve müminler de yardım ettiler.”

Ne büyük insanlar ya, ne büyük şeref! Bu şerefin sahipleri bu ayet indiğinde “Demek ki takdir ediliyor bizim yaptığımız işler” filan demediler, plaket beklemediler. Kim bilir bu ayet indiğinde Ebu Bekir utancından belki de -böyle bir şey yok ama- evden de çıkmamıştır o gün. “Biz böyle yardım ediyoruz, anıldık. Başımıza mı kakıldı bu?” filan diye belki de hayâsından dışarı da çıkmamıştır o gün.

Kardeşlerim,

Burada, bu beşinci maddenin hepimizin dilini zincirlemesi gerekiyor. “Filanca sahabeymiş, filancaymış” insanı dilinden güneşe asarlar vallahi! Ashab-ı kiramın hakkında konuşmak, ileri geri laf etmek, “filanca şöyle demiş, filanca böyle demiş” diye birilerinin laflarını nakletmek **هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِبَصْرِهِ** ayetine Kur’an’ın dışında bir yer bulmadıkça mümkün değil. Ensar’ı ne yapacaksın? Nereye koyacaksın Ensar’ı? Ki bu ayet özellikle onlara destek veriyor. Neden? Çünkü Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Ensar’dan gördüğü lojistik destek sayesinde Mekkeli müşriklere karşı cihat zaferi kazandı. Beşinci madde de bu; Allah her şeyi kudreti ve azametiyle kendisi yaptığı hâlde lütfundan, kereminden bir pay vererek, ihsan ederek o günkü müminleri de Peygamber’inin yardımcıları, İslam

devletinin kuruluşunun, ayakta oluşunun sebeplerinden biri olarak Allah zikretmektedir. Bundan büyük bir şeref hiçbir nesle kıyamete kadar asla nasip olmayacaktır. Ashab-ı kiram bu konuda tektir.

Kardeşlerim,

Altıncı maddemiz, ashab-ı kiramın üzerinde durduğu yörüngemizin altıncı çizgisi: Sahabeden sonraki bütün nesiller ve içinde de bizim olduğumuz bütün nesiller olarak, Kur'an'a muhtaç olduğumuz kadar ashab-ı kirama muhtacı. Peygamber tanımaya muhtaç olduğumuz kadar, ashab-ı kirama muhtacı. Çünkü ashab-ı kiram sadece bize emanet taşıyan, "Allah böyle bir din indirdi" diye tebligat getiren görevli durumunda değildir. Aynı zamanda "bu kumaştan bir elbise nasıl yapılır"ın ilk örneğidirler. İnsan olarak şeytanla mücadele ediyoruz, ashab da şeytanla mücadele edip Müslümanlık yaşadılar. Fakirlik sorununuz oluyor, ashab da fakirlik yaşayarak yaptılar. Zengin şımarıklığımız oluyor, ashabta da var. Aile sorunu ashabta da var. Çocuk yetiştirmek zor oldu, ashabta da oldu. Biz insan olarak ne ileri süreceksak bahane diye, bu kumaştan bu elbise yapılmıyor diye, ashab-ı kiram onun yapılabilirliğinin örneğidirler.

Biz negatif bir şey ileri süreceğimiz zaman pozitif olarak onlar var önümüzde. Bir öğrenci "Babam istemediği için ben şunu yapamıyorum" dediği zaman ashab-ı kiramdan da bir sürü insan anası babası istemediği için yapacaklardı. Sad bin ebi Vakkas'ı ne yapacaksın? "Bin kafan olsa ana, binini de kessen, bin kere ölsen, Resûlullah'ı bırakmam" diyen delikanlıyı ne yapacaksın? On sekiz yaşındaydı o da bu sözleri söylediği zaman. On sekiz yaşında bir delikanlıydı. Mus'ab bin Umeyr servet sahibi annesini babasını terk ettiği zaman, emeklilik yaşında biri değildi ki, o da delikanlıydı. Yirmi yaşında bir delikanlıydı anayı babayı terk ettiği zaman. İpekten başka bir şey giymeyen bir ailenin çocuğu olarak yaşıyordu, kefen bile bulunamadı. Setr-i avret yapacak kadar, dizlerini örtecek kadar bir kumaşı olmadan bu dünyadan gitti.

Altıncı maddede diyoruz ki: Ashab-ı kiram örnek olarak kesinlikle, kıyamete kadar bütün nesillerin önünde olmalıdır. Bu örneklik bulandırıldığı zaman, çağdaş ifade ile flu hâle getirildiği zaman bundan İslam'ın yaşanması açısından sorun çıkar. Ashab-ı kiram kutup yıldızı gibi gökte net kalmalıdır. Ashab-ı kiram ümmetin göklerinde bulutsuz bir ortamda kalmalıdır. Şu veya bu konuda ashab-ı kiramın ismini ileri sürerek münakaşa oluşturmak, bulutlar getirip görüntüyü bozmak demektir. Bu nedenle ashab-ı kiramdan hemen sonraki nesil, ashab-ı kirama %100 muhtaçtı, biz %1400 muhtacı. Bizden sonraki nesil %1500 muhtaçtır. Neden? Kış çoğaldıkça sobanın ayarını da yükselttiğin gibi kıyamete yaklaşp, Allah'a teslimiyetimiz zorlaşmaya başladıkça, namaz kılmanın önünde engeller artmaya başladıkça, gençliğin fitne fesada düşme ihtimali yükselmeye başladıkça, ashab-ı kirama ihtiyaç da artacak demektir. Sıcak arttıkça klimanın ayarını yükselttiğim gibi, şeytan nesillerin etrafını kuşattıkça, ashab-ı kirama ihtiyacımız da artacaktır. Git gide ashabın değerinin düşmesi bir kenara, git gide değeri artması gerekiyor ashab-ı kiramın. Gecenin karanlığı arttıkça, gökteki yıldız ihtiyacım da artacak. Benim başka çarem yok. Kaldı ki mantık çatlatan bir soruya cevap bulmak zorundayız.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, "En hayırlı nesil, çağ benim çağımdır" buyuruyor, "benim zamanındaki Müslümanlar'dır." Sonra git gide azalan bir şekilde bu hayır azalıyor. Sallallahu aleyhi ve sellem'in ashab-ı kirama verdiği puan 100. "Sonra ondan sonra gelenler" diyor, 99'a indiriyor, 98'e indiriyor, 97'ye indiriyor. Her nesilde düşüyor aşağıya doğru. 70'lerde olanın 100'de olanı değerlendirmeye kalkması gibi bir kural var mı? Bu mantıklı bir şey mi? Mümkün mü? Dağdan gelip bağdan adam kovmak bu. Ashab-ı kiram -Allah onlardan razı olsun- en hayırlı nesildirler. En hayırlı nesli evlerinde, dükkânlarında zinayla iç içe yaşayan, camilerinde bile müzikten arınmış

sessiz bir ortamda namaz kılma fırsatı bulamayan bir nesil, cihat kelimesini kullanmaktan bile utanan bir nesil, Allah yolunda canlar ve mallar feda eden bir nesli ne tenkit edebilir ne hakkında bir kelime konuşabilir. Ve bu ihtiyaç, bu hürmet ihtiyacı, takdir ihtiyacı kıyamete kadar artarak devam edecektir. Altıncı maddemiz de budur.

Kardeşlerim,

Yedinci maddemiz. Ashabı kiramı tanımada dünyamızın yörüngesini tespit ederken, ashab-ı kiramın bulunduğu nokta, yani bu sözünü ettiğimiz kaliteli, faziletli, değerli noktaları daha sonraki kuşakların takdir etmesi, puanlamasıyla oy birliğiyle filan alınmış değildir. İman ettiğimiz kitabımız Kur'an'ın kararıdır bu. Kur'an, ashab-ı kiramın kalitesini isim vermeden, gruplara bölmeden topluca garanti altına almıştır. Tevbe suresinin 100. ayeti hiçbir tartışmaya mecal bırakmayacak kadar gayet açık ve nettir.

“İlk koşu verenler, ilk teslim olanlar, ilk iman edenler, ilk koşuverenler. Bu ilk iman edenler demek ki “Ebu Bekir, Ali, Hadice, sonra Medine’deki Ensar; Evs ve Hazreç’ten ilk yüz kişi, iki yüz kişi” mi diyor? Hayır. وَالَّذِينَ وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ/وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ “Güzel bir şekilde o ilk koşanların peşinden koşanlar,” Ashab-ı kiramın ilk sıçrayanları, o ilk sıçrayıp Resûlullah’ın aleyhissalatü vesselamın dizinin dibinde yerini alanların yanında yer alanlar... Topluca ashab. رَضُوا عَنْهُ “Allah onlardan razı olmuştur.” رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ “Allah onlardan razıdır.” Bu cümlemin altını çizebiliriz. “Allah onlardan razı, onlar da Allah’tan razıdır.” Devam edelim ayete, döneceğiz buraya. وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ “Onlara Allah cennetler hazırladı,” ذَلِكَ الْفَوْزُ “orada sonsuza kadar kalacaklar.” تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ “altından ırmaklar akıyor,” ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ “Büyük başarı budur.” Tevbe suresinin 100. ayeti.

Kardeşlerim,

Altıncı maddemizde dedik ki: öyle İmam-ı Azam talebelerini toplamış ya da Abbasi Halifesi Bağdat’ta anket yapmış, İran’da, Irak’ta, şurada burada kamuoyu araştırılması yapılmış, ashab-ı kiram hep birinci çıkmış; böyle bir anket çalışmasından söz etmiyoruz. İman ettiğimiz kitaptan ayet okuyoruz. Resûlullah’a “evet” diyen nesil, bir miktar geç kalıp şu olaydan bu olaydan sonra iman etmek şerefine erip onların peşine takılanlar, topluca ashab-ı kiram için رَضُوا عَنْهُ diyor Allah: “Allah onlardan razıdır.” Allah beğendikten sonra Bağdat’ta mı kamuoyu yoklaması yaparsın, Medine’de mi hiç önemli değil artık. Kim takar senin kamuoyunu? Oy vermeye gerek yok. Allah karar verdi çünkü.

Kardeşlerim,

Bu ayetin ashab-ı kiram zikredildiği için gündemimize gelmesine rağmen, bugün oturup evimizde bu ayetle ilgili bir oturum açmamızda fayda var. Ben, sizler, bu sözleri dinleyen bütün müminler, kıyamet günü ashab-ı kiramla beraber olacağına inananlar, olmak için çırpınıp gayret edenler, hepimiz, Ebu Bekir deyince gözünden yaş akanlar (radıyallahu anh), bütün müminler; bu ayet bize hitap ettiğine göre oturup şöyle bir muhasebe yapalım: Allah onları zikrederken رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ

رَضُوا عَنْهُ diyor: “Allah onlardan razı, onlar da Allah’tan razılar.” Evde oturum maddemiz bu olsun. Bizden Allah’ın razı olup olmadığını bilemiyoruz. Dolayısıyla o bölüm eksi artı belli değil artık. Ama kendi kendimize sorabiliriz, eşimize sorabiliriz, çocuklarımıza sorabiliriz, kardeşlerimize sorabiliriz: “Biz Allah’tan razı mıyız acaba?” Cevabı tahmin ediyorum. “Ne demek, hâşâ sümme hâşâ! Bunun sorusu mu olur? Elbette razıyız.” Ama bunu pratik üzerinden yapacağız, teori üzerinden değil. Hanım efendi, şu dünya kadınlarının Allah’a yakıştıramadıkları, şeriat diye kabaca itiverdikleri ayetler hakkındaki kanaatinizi alalım. Ondan sonra da Allah’tan memnun musun değil misin test edelim. Oyalama rızası değil; zekât verirken, sadaka verirken birisinin sana bahşış vermesi kadar mutluluk hissediyorsan Allah’tan razısın. Efendi, beyefendi! Çocuğunu Rabbin bir hastalıkla, bir kazayla senden aldığı anda Allah ise çıt yok deyip oturuyor musun?

Evlilikten, işten, rızıktan sözünü Allah’ın konuştuğu, kararını Allah’ın verdiği bir işte yani senin kaderinle ilgili bir işte ümmetin genel coğrafyası hakkında, ümmetinle ilgili semayı kuşatan karanlık haberlerle ilgili konularda Allah ve sen baş başa kaldığınızda... Hani Taif’te vardı ya taşlar mübarek vücudundan kan akıtığında, üzüm kütüğünün yanına yaslanıp “Rabbim, sen razı ol, hiçbir şikâyetim yok” demişti ya, rıza öyle. “Sen yeter ki razı ol; bu acziyetimi, çaresizliğimi senden başka kime anlatırım ben. İnsanlar beni horluyorlarmış, taşıyorlarmış; yeter ki senin rızana kavuşayım.” demek razı olup olmadığının ölçüsü.

İş işten geçtikten sonra, tavaf ederken, Arafat’ta vakfe yaparken herkesle beraber yapılan dualardan bir dua olarak “biz senden razıyız ya Rab, sen de hakkını helal et” filan der gibi konuşmak insanın kendi kendini avuttuğu kuru bir teselli olabilir. رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ Ashab-ı kiramdan Allah razıydı ama onlar da Allah’tan razıydılar. Bunun örnekleri üç tane, beş tane, yirmi tane değil. Ashab-ı kiramın hayatı bu örneklerle dolu. Yetiştirdikleri çocukları da böyle yetiştiler. Urve ibni Zübeyr’i hatırlıyorsunuzdur. Çocuğu öldüğü gün ayağı kangren olup kesildi, kalktı ne dedi uyanınca? “Birçok çocuğumdan birini aldın, gerisini bıraktın” dedi. “İki elim iki ayağım vardı, üçünü bıraktın birini aldın. Şükretmeyeyim de ne edeyim ben sana ya Rab?” dedi. Razı. Her şeyden razı.

Biz ashab-ı kiramın üzerinden edebiyat yaparak bir şey elde edemeyiz. Ashab-ı kiramı örnek olarak bir şeyler elde edebiliriz. Bu örneği de kendimiz tartacağız. Ne kadar ashab-ı kiram hakkında iyi şeyler düşünüyoruz, iyi şeyler biliyoruz? Malımızı harcarken, itaat ederken, sabah namazına kalkarken, ailevi ilişkilerimiz oluşurken -yeri ve zamanı önemli değil- Allah ve ben baş başa kaldığımız her yerde ve her olayda, her zamanda Allah olduktan sonra konuşmaya ne gerek deyip diyemediğimiz رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ standardını oluşturacak. Ashab-ı kiramın bu husustaki teslimiyetleri -hani bir ifade var ya dillere destan deniyor- dillere destandır. Şahide gerek yok, Allah şahit, Kur’an şahit. وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا ashapla ilgili, övüyor Allah hep.

Allah şahit, mal verirken alır gibi verdiler, sanki birisi ona hediye veriyor gibi infakta bulundular. Bir kardeşi gelip onun arazisinin yarısını aldı diye mutlu oldular. Allah şahit buna. Binaenaleyh, ashab-ı kiramın bu büyük muhteşem faziletini bugün biz Müslümanlar olarak ya filmlerde izlediğimiz duygusal sahneler gibi izleyeceğiz; yazık ettik o zaman onca bilgiye. Ya dergimiz daha çok satılsın, grubumuz biraz daha kalabalıklaşsın diye böyle duygusal enstrümanlar üreteceğiz bundan, Ebu Bekir dedi ki, “Ya Resûlallah gömleğim hariç her şey senin olsun” diyeceğiz ya da bu ayetler, bu Kur’an, bu Allah’ın kitabı, bu Resûlullah’ın örneği, sünneti biz de öyle olalım diyedir.

Ne güne ashab-ı kiramı bu kadar dinledik biz, biz de ashap gibi olmak zorundayız. Çapımız, çorabımız onlar kadar değil belki ama emelimiz, hissiyatımız bari onlara benzesin diyeceğiz. Allah bize yardım edecek, sonunda biz de böyle olacağız, yani maksat olarak. İşte bunlardan biri Tevbe suresinin 100. ayetidir kardeşlerim. Bu yüzüncü ayeti bugünkü bu dersin pratiği olarak eve koyalım. Bugün hiçbir şey düşünmeyelim bununla ilgili çünkü duygusal oluruz. Şimdi eşinin de, senin de, çocuklar da “tamam, hep beraber bundan sonra herkes böyle artık, tamam mı; Allah’tan razıyız, hiç şikâyet yok” böyle kolay karar verilir. Bunu koyalım, iki gün sonra çıkaralım, bir daha bakalım gene yerine koyalım. Gene yani duygusal karar verebiliriz. Şöyle bir hafta sonra bulabilirsek koyduğumuz yerden, bu ayetin yazılı nüshasını filan çıkaralım. Aile meclisi kuralım, Allah’tan razı mıyız testler yapalım, razı mıyız?

Mesela miras ayetleri indiğinde, alkol ayetleri indiğinde ashabın kadınları, erkekleri ne yaptılar? Kadınlar “Bizim payımız niye kısıyor ya Resûlallah!” mı dediler? Alkol ayeti inince, “Bırakmayacak mısınız bunu?” diyen ayet inince toplu mitingde bağırır gibi “Bıraktık ya Rabbi!” diye nasıl bağıldılar acaba? Lafını değil pratiğini biz yaptığımızda ne kadar yapabiliriz? Bunu test edelim. Bir ay sonra bir daha test edelim, iki ay sonra bir daha test edelim. Olumsuz çıksa bile sonuçlar - maazallah- hiç olmasın melekler bizi görsünler ki bir çırpınış içerisindeyiz, Allah’tan razı olmak için uğraşıyoruz.

Ve küçük bir öneri: Yapılır, yapılmaz bilmiyorum, belki de yapılmaması da daha doğru olabilir. Hani bunu bana hediye edene “Allah razı olsun kardeşim” diye diyoruz ya. Gelin bundan sonra şöyle bir dua yapmaya çalışalım: “Ben de Allah’tan razı olayım, sen de Allah’tan razı ol Emin kardeş!” Hep “Allah bizden razı olsun” diyoruz da, bir seviye de var ki sen de Allah’tan razı oluyorsun. O olmadan o olmuyor, bu da olmadan o olmuyor zaten. Böyle bir şey Türkçe’ye de uymuyor. “Allah senden razı olsun kardeşim” denildi de mesela sen de “Allah’tan razı ol, çok memnun oldum bundan”, uymuyor Türkçe’ye. Yani biraz şeye gidiyor, yabancı bir kavram geliyor bize. “Ben kimim de Allah’tan razı olacağım?” Elbette Allah’tan razılık filmi çevirecek hâlin yok ama tavırlarınla Allah’tan razı olman gerekiyor, sözünle değil tavırlarınla.

Devam edeceğiz inşallah.

Hamdele-salvele.